СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 45. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 25. грудня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 45. Jersey City, N. J., Tuesday, February 25, 1930. THREE CENTS.

ПРОТЕСТ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА ПРОТИ ЕКСТЕРМІНАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ОКУПАНТІВ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

На річнім засіданню Головного Уряду У. А. Союза ухвалено слідуючу резолюцію:

Взявши під увагу:

ЩО НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ ДІЙШЛО ВЖЕ ДО ЦЬОГО, ЩО ОКУПАНТСЬКА МОСКОВСЬКА ЧЕРВОНА ВЛАДА, ЗНИЩИВШИ САМОСТІЙНІСТЬ ВІДРОДЖЕНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ТА ВИСНАЖИВШИ Ї ЕКОНОМІЧНО, ДОБИРАЄТЬСЯ ЗАВДАТИ СМЕРТЕЛЬНИЙ УДАР УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ;

ЩО В ЗВЯЗКУ З ТИМ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ ДАЛІ МАСОВІ АРЕШТИ НАЙВИЗНАЧНІШИХ КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧІВ, ЯК ПРОФЕСОРІВ, ПИСЬМЕННИКІВ І Т. П.;

ЩО БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОХІД ПРОТИ РЕЛІГІЇ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ ЦЬОГО, ЩОБИ ЗНИЩИТИ ВІДРОДЖЕНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ;

ЩО ВСІ ТІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ І ЗАПРОТОРЕННЯ ДО ТЮРЕМ ПРЕДСТАВНИКІВ КУЛЬТУРНОГО І РЕЛІГІЙНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ Є НІЧИМ ИНШИМ ЯК ОДНИМ З ЗАМАХІВ НА ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ САМОСТІЙНИЦЬКИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ЗМАГАНЬ:

УРЯД У. Н. СОЮЗА, ЯК ПРЕДСТАВНИК НАЙБІЛЬШОЇ І НАЙСТАРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІНСТИТУЦІЇ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ, ЗІБРАНИЙ НА СВОЇМ РІЧНІМ ЗАСІДАННЮ, ПІДНОСИТЬ ОТСИМ ПРОТИ ЦИХ ВАРВАРСЬКИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ЯК НАЙБІЛЬШ РІШУЧИЙ ПРОТЕСТ.

РАЗОМ З ТИМ ЗІБРАНІ ПРЕДСТАВНИКИ ПІДНОСЯТЬ ТАКИЙ САМИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ДРУГОГО ВОРОГА ПОЛІТИЧНОГО, КУЛЬТУРНОГО И РЕЛІГІЙНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА, СЕБТО ПРОТИ ПОЛЬЩІ, ПІД ЯКОЮ СТОГНЕ У ВАЖКІЙ НЕВОЛІ 9 МІЛІОНІВ ПОНЕВОЛЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА, ЯКА НА БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ СПОСІБ ПОЗАМИКАЛА СОТКИ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ ТА ТИСЯЧІ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ, ТА ЯКОЇ ТЮРМИ ПЕРЕПОВНЕНІ РІВНОЖ УКРАЇНСЬКИМИ КУЛЬТУРНИМИ ДІЯЧАМИ.

СТУДЕНТИ ДЕБАТУЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ МЕНШІСТЬ

СТУДЕНТИ З РІЖНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ І РІЖНИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ НАСЛІДУЮТЬ ЛІГУ НАЦІЙ. ОБГОВОРЮЮТЬ ПРОБЛЕМУ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

ТОРОНТО (Канада). — 54 делегатів з ріжних університетів, з Канади і Злучених Держав, прислухувалися студентським дебатам на тему національних меншин. Кажуть, що збори виглядали як наради Ліги Націй, з тою тільки ріжницею, що тут всі себе розуміли, бо говорили по англійськи. Обговорювано проблеми національних меншин ріжних народів, як Болгар, Естонців, Латвійців, Жидів у Палестині і т. п. Телеграми подають, що була також дебата і над українською проблемою в Польщі. Не подають одначе імени того студента, який заступав українське питання, а тільки зазначують, що він походить з одного з американських університетів на Заході. Дебата викликала велике зацікавлення. Тому вона буде повторена в Прінстонськім університеті.

РАБІНІВ НЕ РОЗСТРІЛЯЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бора вислав телеграму до совітів з запитом, чи вони думають розстрілювати жидівських арештованих рабінів, бо проти цього в Америці дуже протестують. Совітський уряд відповів через Літвінова, що 11 арештованих рабінів вже випущено на волю. Бора запевняє, що тих трох рабінів, які ще є у вязниці, рівнож звільнять.

Совіти відповіли сенаторови Борі скоро й прихильно тому, що він заявляється за визнання їх з боку Америки.

ТІЛЬКИ БОЖЕВІЛЬНІ ХОЧУТЬ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Лейді Естор, з роду Американка, членкиця палати послів в Англії, говорила з Лондону по радіо до американських жінок про ролю жінки в змаганнях до світового мира. Вона піднесла, що всі делегати, які зійшлися на морську конференцію, бажають забезпечити мир, бо тільки божевільна людина й божевільний нарід може тепер хотіти нової війни. Лейді Естор каже, що американські делегати мають доброго духа дійсного Єнки, тільки трохи забогато говорять.

ПЕРЕДЧАСНА ВЕСНА.

НЮ ЙОРК. — По несподіваних і небувалих морозах надійшла несподівана весна. Так потепліло, що многі ходять без плащів. В неділю всі дороги були забиті автомобілями. З самого Ню Йорку виїхало кількасот тисяч людей поза місто.

СМЕРТЬ ФІЛЬМОВОЇ АКТОРКИ.

МОНРОВІЯ (Каліфорнія). — Померла на сухоти Мейбел Норменд, літ 33. Отся фільмова акторка, відома найбільше з своїх гумористичних роль, зазнала великого щастя і великої трагедії. А й на сцені грала спершу в комічних, а пізніше в трагічних ролях.

ВСІ ХОРУЮТЬ НА МОРСЬКУ ХОРОБУ.

З КОРАБЛЯ „СИТІ ОФ НЮ ЙОРК". — На кораблі, який везе адмірала Бирда з мужвою з поворотом з експедиції до полудневого бігуна, все наче завмерло. Всі лежать у ліжку, бо сильно хорують на морську хоробу. Всього кількох людей держиться ще на ногах.

ХОТІВ ВІДЗИСКАТИ СЛУХ.

СЕН ФРЕНСИСКО. — Фред Меген, відомий боксер з Аризони, хотів відзискати слух, який втратив, коли був малою дитиною. Тому рішився скочити з літака при помочи легкопаду, хоч неандер його вживав усіх способів, щоби відмовити його від цього кроку. Та Меген злетів і то так нещасливо, що згинув на місці, впавши на землю. Тисячі людей приглядалися злетови і були свідками трагедії.

ҐРУНДІ ПРОТИ ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Кажуть, що пенсилвенійський сенатор Ґрунді, як тільки буде вибраний при слідуючих виборах сенатором, відтягне пенсилвенійський стейт від Гувера. Значить, при републиканській номінації кандидата на президента в 1932 р. треба числити, що вже 72 голоси буде проти Гувера. Як бачимо, кампанію проти Гувера зачинають дуже вчасно.

СТЕЙТИ, ЯКІ НЕ УЗНАЮТЬ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Генрі Коррен, президент товариства для оборони 18 поправки, подає, що число ворогів сухих росте. Досі можна цілком певно зачислити стейти Ню Йорк, Мериленд, Висконсин, Монтана й Невада до тих, які не узнають цілковито прогибіції. До тих стейтів долучується тепер Месечусетс.

ПРОТЕСТ ВІД 350,000 ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — 50 краєвих жидівських організацій, які представляють 350,000 зорганізованих Жидів, консервативних, ортодоксів і реформованих, зберуться в середу до готелю Говернор Клінтон на конгрес, щоби спільно запротестувати проти переслідування жидівської релігії на совітських землях.

ДОМАГАЮТЬСЯ СВОБОДИ.

МАНІЛЯ. — Розпочато сильну акцію в справі пропаганди за незалежність Филипин. Незалежний конгрес заявився за те, що Филипини цілком зрілі як під політичним так і економічним оглядом до повної незалежности. Був тільки один голос за те, щоби переходово згодитися на таку незалежність, як її мають Куба або Єгипет. Решта делегатів домагалася негайної цілковитої незалежности.

БОГАТСТВО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Статистика виказує, що майно Злучених Держав вартує $360,100,000,000. На особу припадає $3,000.

ЗАПОРІЖСЬКА СІЧ ПІД РІЛЬНИЧУ КОМУНУ.

Харківська ґазета „Комуніст" повідомляє, що большевицька Рада Народних Комісарів України асиґнувала 500 тисяч карбованців на орґанізацію великої рільничої комуни на історичному острові Хортиця, на долішньому Дніпрі, який у старі часи був осередком осідку вільного українського козацтва, котре творило Українську Запоріжську Січ.

Ґазета зазначує, що орґанізація рільничої комуни на Хортиці, яка в свій час була осередком українського козацького мілітаризму, матиме символічне значіння й служитиме доказом перемоги комунізму над українським націоналізмом.

Рільнича комуна на Хортиці, з огляду на її велике аґітаційне значіння буде комплектуватися лише з членів комуністичної партії.

ВСЕ ЧЕРЕЗ ОКО.

В Чернівцях перебуває вже від довшого часу невеликий цирк „Прозерпі". Один цікавий глядач, Стронсінкевич, заглянув крізь дірку шатра до його нутра. Один урядовець цирку вдарив Стронсінкевича так нещасливо, що вибив йому око. Справа опинилася в суді. До закінчення процесу не сміє цирк рушитися з Чернівців. Міжтим відвідує цирк так мало глядачів, що прихід не вистарчає на удержання звірят. Кілька малп уже загинули з голоду, а на прочих звірятах лише шкіра та кости. Один тигр відкусив собі хвіст, а слонови треба було закувати всі 4 ноги, щоби не наробив біди. Через ґрубість одного чоловіка мусять тепер терпіти всі звірята цирку.

АРЕШТИ ВЧИТЕЛІВ НА УКРАЇНІ.

Серед учителів переведено нові арешти. В січні заарештовано 37 учителів, з них 12 були вже раз заарештовані ще в жовтні в звязку з арештами членів „Союзу визволення України", але потім були випущені, а тепер знову заарештовані і перевезені до Харкова.

БЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ.

Урядовий орган большевиків України, „Вісти", повідомляє про дальші випадки антисовітського терору на Україні.

В селі Сергіївка, біля Артемівська, селяне вбили місцевого комуніста, який був ініціятором закриття церкви. В тій же окрузі вбито керовника по реквізиції селянського збіжжа, Кирилєнка.

В Бердичеві вбито члена Союзу Комуністичної Молоди, Криницького. В звязку з цим заарештовано 12 селян. Під Києвом убито голову совіту, Турчаківського.

В Гогодинцях під Харковом встрілом крізь вікно вбито голову совіту, Томакіна.

В Дніпропетровській окрузі ҐПУ викрило таємну селянську терористичну орґанізацію, яка складалася лише з селян. Заарештовано 22 членів цієї орґанізації.

Друга комуністична ґазета, „Комуніст", подає, що в околицях Винниці на протязі січня занотовано 6 випадків убивства радянських урядовців.

ЧЕРВОНИЙ ПІВЕНЬ.

В Сімбірській окрузі робітники підпалили в другій половині грудня 1929 р. пять державних фабрик і млинів.

БРАК ПОСТАЧАННЯ.

В донецькому вугльовому водозборі дійшло до сутички з робітниками, які вбили кількох членів адміністрації, комуністів.

В анненських копальнях, зоглядну на цілковиту деморалізацію робітників, які не забезпечені харчовими продуктами та предметами першої потреби, добування вугілля майже цілковито припинилося.

Радянська влада, будучи безсилою забезпечити свої кооперативи потрібними товарами, вирішила завести лад у копальнях засобами адміністраційного гнету і з цією метою прислала до копальні для керування працею на ній комуніста Білокопитова. Але це не внесло жадного заспокоєння. Навпаки, розлючені робітники побили Білокопитова й другого члена адміністрації, Фірсова, заявивши, що вони не потерплять шпигів".

АҐРОНОМИ НЕ ХОЧУТЬ ЇХАТИ НА СЕЛО.

Зважаючи на те, що большевики примушують усю інтеліґенцію, незалежно від її фаху, займатися комуністичною пропаґандою, а на селах зокрема допомагати комуністам орґанізувати рільничі комуни, що викликає з боку селян активний опір, включно до вбивства таких аґітаторів — інтеліґенція стала шукати всяких засобів, щоб уникнути поїздок на села.

Ще в осени большевицька влада оголосила мобілізацію агрономів для підготовки весняної посівної кампанії. Тимчасом до цього часу ніде нічого не зроблено. Більше того — виявився великий брак агрономів. З Харкова заряджено перевірку агрономів. Підчас цієї перевірки виявилося, що богато агрономів, уникаючи поїздки на село й боячися селянського терору, повлаштовувалися на фабриках звичайними робітниками.

Радянська влада видала наказ, щоби всі агрономи зявилися на реєстрацію, заповідаючи суворі кари проти тих аґрономів, які не зголосяться до праці по свойому фахови.

І РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Запровадження безперервного тижня праці, по якому робітники не мають (за винятком 5 днів революційних свят) спеціяльних святкових днів, викликає серед робітництва велике невдоволення.

Згідно з безперервним тижнем праці робітники поділені на 5 катеґорій, з яких кожна катеґорія має свій спеціяльний 5-ий день вихідний. В донецькому камяновугленому водозборі робітники копальні „Артем" скликали були спеціяльне робітниче віче, на якому було постановлено не працювати в неділю. В постанові, між иншим, говориться: „Віримо в Бога й не будемо працювати в свята".

В Луганську заарештовано робітника Ступакова, який на робітничому зібранні заявив дослівно таке: „Комуністи запрягли робітників у ярмо і накаэують його тягнути. Ради грабують селян і допровадили край до остаточної руїни". Після промови Ступакова зібрання приняло резолюцію, якою засуджує сучасну совітську політику.

НЕМА ГРОШЕЙ ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ПЯТИЛІТКИ

РАДЯНСЬКИЙ УРЯД ЗМУШЕНИЙ РОБИТИ НОВУ ПОЗИЧКУ ОДНОГО МІЛЯРДА ДОЛЯРІВ.

МОСКВА (СССР). — Щоб дістати гроші для виконання пятилітнього пляну індустріялізації, радянськoму урядови доводиться робити нову внутрішню позичку. Ті, що вже давали гроші на першу, другу й третю індустріяльну позичку, тепер мають обміняти свої купони на нову позичку.

Загальна сума нової позички має виносити 2,000,000,000 рублів, або 1 міліярд долярів. Бондів цієї позички ніхто не матиме права продавати й перепродувати, поки не буде цілковито переведена програма індустріялізації. Нову позичку робитимуть під гаслом „пятилітній плян за чотири роки".

НЕ БУДЕ ЗМІН.

НОВЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ФРАНЦІЇ НЕ ЗМІНИТЬ СВОЇХ ВИМОГ НА МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — З того, що пише газета „Тан", видно, що нове правительство Франції на чолі з радикалом-соціялістом Шатаном не змінить значно на морській конференції в Лондоні тих вимог, які поставило правительство Тардю. Хоч поставлені ним вимоги перевищують багато сучасні сили французької фльоти, всеж Бріян очевидно й далі буде підтримувати в Лондоні вимоги правительства Тардю.

Ці величезні вимоги Франції випливають з чисто теоретичних розрахунків. Міжтим не взято зовсім на увагу ні локарнського договору, ні договору Келоґа про незаконність війни. У Франції ніхто не вірить у значіння й силу цих договорів, які мають „забезпечити мир".

ТАКСАМО Й ІТАЛІЯ.

РИМ (Італія). — Після нарад з Мусоліні вертається до Лондону міністер справ закордонних Ґранді та адмірал Сіріяні. Стало відомо, що італійська делеґація на морській конференції буде й далі стояти при своїх вимогах мати Італії право на таку саму фльоту, яка буде у Франції.

ЕКСПЕРТИ НЕ ПЕРЕРИВАЛИ ПРАЦІ.

ЛОНДОН (Англія). — Підчас вимушеної перерви у працях лондонської конференції ізза кризи французького правительства, експерти не переривали своєї праці й виготовили доповіди у справі ріжних категорій помічних воєнних суден. До цієї категорії зачисляються такі судна, які закладають в морі підводні міни, ті, що виловлюють міни, маленькі торпедовці, узброєні великі човни й ріжні дрібні посильні судна та взагалі ті, що обслугують великі воєнні кораблі.

Покінчивши зі справою малих спомогаючих суден, експерти перейдуть тепер до підводних човнів, щоби точно скваліфікувати їх по величині та по боєздатности й силі їх.

ТРОЦЬКОГО ОХОРОНЯЮТЬ.

ЦАРГОРОД (Туреччина). — Начальник місцевої турецької поліції заявив, що Троцького ввесь час пильно охороняє турецька поліція, бо боїться замаху на нього білогвардейців, яких ще багато живе в Царгороді та взагалі в Туреччині. Супроти чуток, що білогвардейці підготовляють вбивство Троцького, начальник поліції говорить, що охорона його не буде збільшена, бо й тієї, котра тепер є, вистарчає, щоб охоронити Троцького від убивства.

ЗАПИСКА КУТЕПОВА?

ПАРИЖ (Франція). — Рибалки виловили в морі, недалеко берегів Нормандії, фляшку, в якій знайшли записку, підписану „Кутепов". У тій записці говориться, що Кутепова везуть на англійськім пароплаві „Спартак" до Росії. Цей пароплав вийшов із Шербурга на другий день по зникненню Кутепова, себто 27 січня.

Записку повезли до Парижа, щоби там дружина Кутепова могла сказати, чи дійсно вона написана рукою Кутепова.

ГІНДУСЬКО-МАГОМЕТАНСЬКІ СУТИЧКИ.

АГМЕДАБАТ (Індія). — В селі Уна дійшло до поважних сутичок між Гіндусами та магометанами. Підчас нападу магометан на Гіндусів було тяжко ушкоджено 21 Гіндусів, а в тім числі кілька женщин. Британська поліція арештувала 11 магометан за напади на Гіндусів, розграблення гіндуских склепів та спалення кількох домів.

АМАНУЛА РУХАЄТЬСЯ.

ЦАРГОРОД (Туреччина). — Турецька влада підтверджує чутки, що Аманула, бувший афганський емір, дійсно приїхав до Царгороду. Він їде до Ангори, щоби там мати побачення та наради з Кемалем, президентом турецької републики. Кемаль наказав трактувати Амануля як гостя турецького уряду.

Прибічники Аманули кажуть, що в Афганістані почався рух за поворот його на престол еміра.

АДМІРАЛОВИ ДЖОНСОВИ ЛЕКШЕ.

ЛОНДОН (Англія). — Експерт американської делеґації на морську конференцію, адмірал Джонс, зненацька тяжко захворів. Лікарі кажуть, що тепер йому трохи лекше й він готовий у четвер виїхати на пароплаві „Беренґарія" до Америки.

СТІНИ ЕРИХОНУ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Археольоґічні роскопини вже майже зовсім відкрили стіни біблійного міста Єрихону, які були збудовані 2000 років до Різдва Христового. Роскопини показують, що західні та південно-західні стіни були зруйновані вогнем. Башти цього міста, що по біблійній історії нібито впали від згуків мідяних труб, досягають 12 стіп грубости й були побудовані з кріпкої цегли.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

І СЬОГО НЕ ТРЕБА ЗАКРИВАТИ

Перед комітетом палати послів відбувається незвичайно цікаве переслуханне в справі 18-тої поправки до американської конституції. Виступав перед комітетом довжезний ряд свідків, представників ріжних товариств і організацій та приватних горожан, малюючи в яскравих красках тяжкі наслідки прогибіційного закона. Не було певно сторони, котрої не порушеноби. Про нього згадувано дуже непохлібними фразами. Називано прогибіційний закон ділом фанатиків, приміром пасторської короткозорости, обурюючим мішаннем у приватні справи, а його виконуванне комедією й фарсою.

Самою критикою прогибіційного закона не вдоволенося. На переслуханню подано теж дані про нову організацію, „Крусейдерз", що взяла собі за ціль перевести боротьбу проти прогибіційного закона. Як подано в організаційним заклику нової організації, боротьбу проти прогибіції почали передовсім молоді горожани, які в час ухвалювання прогибіції були на війні, яких отже прогибіція заскочила при повороті домів. Зі сього видно, що опозиція переходить уже від слів до діла, до політичної акції. Організація заповідає, що вона думає виступати з подібною боротьбою, з якою виступає Антисалунова Ліга за прогибіцію.

Все те незвичайно цікаві річи. Заповідають вони ще більше цікаві події. Рівночасно з тим однак треба підчеркнути вже те, що має значіння вже тепер. На переслуханню ставав між инчими Маріон Еплі, відомий учений, котрий сказав між инчим, що люди в Америці пють напитки огидні. Він цікавився розслідом питання, який уплив має прогибіція на здоровля населення. На основі розслідів серед лікарів свідок ствердив, що пиття кепських трунків відбивається тяжко на печінках. Наслідком кепського трунку печінка твердне, що потягає за собою поважні забурення в цілім організмі й скорше чи пізніше доводить до смерти.

Се певно тільки лишень один факт про вплив кепського алькоголю на здоровля. Але й він вистарчить розумній людині, щоби звернути її увагу на те, що прогибіційний алькоголь се отруя та що розум повиненби подиктувати їй бути тверезою. Серце може собі тягнути до бунту проти прогибіції, але розум повинен людину остерігти перед нерозумним бунтом. Бунт повинен висловитися зорганізованим політичним виступом проти прогибіції, а не затроюваннем свого організму кепськими трунками, нібито на злість тим фанатикам, що заводили прогибіцію.

Лев Ясінчук.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

Плекання традиції. — Ювилеї. — Ремісничa бурса. — Памятники з перешкодами. — Протиалькогольна боротьба. — Селянська самоосвіта. — Як ратуються Поляки, а як Українці.

Старий ми вже нарід. На продовж нашої історії пройшло в нас чимало світлих моментів, які посували нарід на цілі століття наперед. Інші народи вишукують усе, що мало для них бодай маленьке значіння, й роблять з того великі діла, щоби заховати лучність між минулим і сучасним — **традицію.** Якби Ви бачили теперішню Польщу, то тут майже не виплатиться здіймати червоно-білих прапорів з дахів, чи прапорців зі стріткар. Ми перше й тепер трохи не доцінювали великих чинів Олегів, Володимирів, Ярославів, Хмельницьких, Мазепів чи інших. А зрештою — ми давно вже в неволі в інших; святочні обходи великих днів на таку скалю, як у державних націй, у нас немислимі. Особливо неможливі вони на західно-українських землях, де представник поліції сидить на салі та слідить з паперів, чи промовець не скаже більше, як на це дозволила йому цензура. Але не проходять у нас непомітно хвилі культурних памяток та дієвих осіб.

Саме минулий місяць пройшов під вражінням ювилеїв. Вже й нова наша доба має свої ювилеї. Між іншим 13. січня було їх аж два: 50-літній ювилей „Діла" та 30-літній ювилей митрополита львівського й „епископа каменецького". Вправді остався тільки титул „епископа каменецького", але всеж він нагадує, що не на те тече Збруч крізь український чорнозем, щоб розділювати українські землі. Ювилей митрополита Андрія Шептицького обходили духовні круги та маніфестувало й організоване громадянство.

Ювилей „Діла", це замітна картина нашої найновіщої історії. Ціле покоління виховалося на думках, голошених і пропагованих у „Ділі". Від нього повстало те, що сьогодня маємо. І коли ціла українська маса не обходила святочно ювилею „Діла", то обходили його ті, що ту масу представляють, а саме: представники всіх політичних напрямків, всіх українських установ та всієї національної преси.

В тому самому місяці проминуло 30 років від памятного діла, заснування **Ремісничої Бурси** у Львові. З мізерних початків розрослася вона на поважну установу. А розрослася завдяки великодушному дарові 25.000 австр. корон, які в 1908 р. подарував бл. п. артист-співак, Олександер Мишуга. За цю суму куплено каменицю у Львові при вулиці Ходоровського, де міститься бурса й сьогодня. За 30 літ істнування пробуло в бурсі 442 хлопців, з яких 170 викваліфіковано на челядників з дипльомою. Крім цього управа бурси опікувалася тими, які бажали вищої ремісничої кваліфікації і вислала була 534 хлопців на вищу науку до Відня для вивчення всяких ремесел. Під теперішню пору має бурса 34 термінаторів.

Та святочні дні відрадних спогадів покінчені; настала сіра буденщина і треба змагатися за кожну дрібку права, на це, щоби себе виявити. Таке ще свіже наше недавне минуле, стільки учасників великих подій ще живе... Вони не можуть допустити, щоби затерлися сліди того свідомого славного народнього розмаху. То тут то там виринають скромні памятники ясних днів у честь жертвенних синів. Задумала й громада Боратин (п. Сокаль) пошанувати українських героїв, і то висипанням могили та вміщенням на ній таблиці, на якій мав бути напис „борцям за волю України". Та не так легко воно йшло. Повітовий виділ заборонив брати землю на могилу з громадського неужитку, хоч сама громада дозволила. Колиж могилу вже висипано, вміщено намірену таблицю та прийшов день посвячення, то відділ поліції зажадав, щоб усунути грізну таблицю. Селяне не хотіли. Тоді поліція завернула процесію. Вечером зійшовся нарід на святочну академію, але поліція його розігнала. За місяць — таки, відбуто посвячення. За кілька днів прийшла від староства для найсвідоміших господарів кара за... непорядки на подвірю. Незадовго то й прийшло письмо, яким староство домагається, щоб усунути до трох днів підбурюючий напис „борцям за волю України". І сьогодня пишається могила з таблицею, прикритою дошками, доки вища влада не вирішить рекурсу села проти зарядження старости. Та нічого не поможе Полякам закривання слави борців. Вони вже не пропадуть у вдячній памяти живої української громади та будуть живим прикладом для молодшого покоління; а народньої стихії не спинить ніяка сила!

Не маючи нівідки помочі, ратується нарід сам, як може. Бореться з лихом наверха і внутрі. Останніми часами зростає боротьба протиалькогольна. Це не силувана „прогібіція", але наглядна практика, що коршма була одним з найгірших ворогів нашого народу. Вона забирала його майно, тримала його в темноті, ломила рішучість, завзятість і відпорнсть. Тому то й ненависть до коршми велика. Урядова статистика виказує, що до 31. грудня 1929. переведено загальне голосування у 272 громадах Польщі проти права продавати в них напитки. З того найбільше у Східній Галичині. Поляки твердять, що це політична акція вимірена проти польського монополю. Сяк чи так, а боротьба не устає.

В селі Саранчуках (пов. Бережани) присягнуло на новий рік проти пиття горівки нараз 750 господарів. Декуди — що правда — виходять з тої боротьби проти коршми неприємности. От, н. пр. в Печенії (пов. Перемишляни) хтось вибив шиби в Жида-крамаря та налив нафти до його керниці. Зараз очевидно пішли арешти, тим разом проти Луговиків і не знати, на чому це скінчиться.

Другий ратунок селянства, це власна освіта, загальна й фахова та промисл і виробництво при помочі кооперації. Відбуваються освітні господарські курси уладжувані селянською організацією „Сільський Господар". От недавно відбувся такий курс у Коршові коло Коломиї, який покінчило 20 учасників з 7 повітів. Як жадний наш селянин фахової науки, вказує та обставина, що на курсі в Коршові були селяни навіть з рудецького та жовківського повітів. Нарід мусить конечно змагати до переміни господарки. Землі нема, а земельні продукти не оплачуються. Натомісць перероблені продукти оплачуються два рази так, як сировець. Н. пр. пшениця платиться 40 зол. за 100 кіля, а коли з неї змолоти 65 кіля муки, то ця мука коштує 58—60 золотих. Те саме й з набіловим товщем та іншими сирівцями. Тому тепер іде клич: завести добру расу худоби; де можна — перемінювати рільну господарку на господарку плекання худоби; замісць збіжа продавати муку, крупи та інші збіжеві вироби. З того виринає потреба побільшення числа молочарських спілок, будови кооперативних млинів то що. Слід замітити, що поважна господарська анкета підльвівських сіл вирішила побудувати кооперативний млин у Чижикові, а анкета в Копичинеччині постановила поставити такий млин у Копичинцях. Не страшаться селяне тим, що на такий млин треба $60.000.

Поляки також ратують себе, як можуть. Бо на польських пісках ще гірша нужда. Недавно н. пр. наробили у Львові розголосу арешти всяких високих польських залізничих урядників, а між ними якогось Доляновича, що був послом до сойму і радним міста Львова — за хабарі при вироблюванні посад для бідної залізничої служби. Цікава історія сталася в Познані. Там арештовано інжинірів, які приготовляли познанську виставу минулого літа — за міліонові фальшовані рахунки. Вонюча справа, бо ті панове дістали за їхнє патріотичне діло найвищі державні ордери.

Мусять себе ратувати й наші селяне збірним, кооперативним способом. Від держави нема чого надіятися. При такій господарці вона сама нічого не має. І виросла українська кооперація вже на могутню господарську силу, сталася гордістю народу, викликаючи зорганізованість, проворність і потребу праці для **громади,** а не тільки для себе. Це саме ті прикмети, на яких можна вже щось будувати.

НА ТЕМИ ДНЯ.

РЕЛІГІЯ ВАШИНГТОНА.

Американський письменник Руперт Гюз любить говорити богато про приватне життя Джорджа Вашингтона. Спеціяльно звертає він богато уваги на його релігійні переконання. Любить його представляти за невіруючого, який ходив до церкви тільки для формальности, бо „так випадало". З того Гюз робить заключення, що Вашингтон певно не молився публично в лісі в Велі Фордж, у Пенсилванії, як про се говорять американські шкільні підручники.

Про що ходить Гюзови? Декому моглоби здаватися, що про обезчещенне памяти Вашингтона. Таке обжаловання проти Гюза може піднятм хіба той, хто взагалі думає, що релігійні почування можуть людину збезчестити. Якіб релігійні почування Вашингтон не мав, вони його не роблять ні великим ні малим. Вашингтон великий чоловік не через свої релігійні переконання, а через ту велику роботу, яку він зробив для Америки проти непоборимих просто перешкод.

Не можна теж сказати, що з сього, що Вашингтон молився або не молився, виходить яканебудь наука для инших до наслідування. Кождий чоловік повинен поступати по свому серцю, а не малпувати сього чи того чоловіка. І не можна підносити ні обнижати оцінки Вашингтона, чи якого иншого великого чоловіка, по тому, як він заховувався в справах віри. Власне тому, бо справа віри се справа серця людини, вислід її виховання. Лишень великих релігійних провідників, котрих релігія є випливом довгого спеціяльного думання й внутрішної боротьби, можна оцінювати зі становища їх релігійних поглядів та служби, яку вони роблять людству своїми ідеями.

ЗАЯВА МИТРОПОЛИТА СЕРГІЯ.

Заява московського митрополита Сергія в справі переслідування релігій большевицьким урядом не зробила в світі найменшого вражіння. Не зробила тому, бо ніхто не певний що митрополит заявив свобідно те, що подали газети. Можна сказати навіть, що богато людей узагалі не вірить, що Сергій такі річи говорив, що він обороняв большевиків за їх становище супроти церкви. Люде знають, що всі засади розголосу новостей у Росії находяться в руках большевиків. Приватна людина не може подати до газети ніякої новинки, бо некомуністична преса заборонена. Не можна теж подати вістки поза границі краю, бо почта й телеграф у руках уряду, уряду комуністичного. Уряд не пустить нічого, що булоби противне інтересам комуністичних комісарів.

Від сеї цензури є тільки один крок до позитивного фальшовання новинок. Большевицький уряд, як усяка диктатура, не цофається перед ніяким насильством, щоби поперти свої інтереси. В країні, де особа не має ніякого забезпечення перед самовладдям уряду, уряд може дуже легко заставити кожду людину підписати заяву, якої урядови треба. Чи сталося таке в сьому случаю, чи ні, люде не мають ніякої можности переконатися. Через те світ відноситься до заяви митрополита Сергія в обороні большевицького уряду з недовірям. Се або чергова брехня большевицького уряду або справдішна заява митрополита, вимушена большевицьким тером на слабій людині.

О. Максимюк.

ВРАЖІННЯ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ

(11)

До мучення мали богато знарядів. Розстрілювали в ночі у пивниці й в ночі потайки хоронили в недалекім ліску, коло „Константиновського училища". Гроби засипали рівно з землею. Мучили та розстрілювали одних за контрреволюцію, а других на те, щоби посісти їх майно або позбутися їх, як небезпечних для комуністичної ідеї. При засуді слова „послать єво в Могільов" або „ізчеркнуть єво із реєстра живих" значили розстріл.

Самі комісарі — „душа" кождого уряду й частини військової — управляли спекуляцію на велику скалю, а їх ніхто не водив до Чека! Вони займалися спекуляцією, валютою, привозили на Україну цілими пудами підроблені „николаївські" рублі, за якими тут попит, перевозили товари ріжного рода і т. д. Приміром, при арештованню комісаря, котрий ради заграблення коня замордував галицького отамана д-ра Воєвідку, знайдено у нього на кілька міліонів золота й срібла, чужоземної валюти та дві підводи сукна, ниток, рукавичок шкіряних і скарпиток, які він для спекуляції прилагодив знад румунської границі в Піщанці везти на північ.

Цю озвірілість людей трудно змалювати словами. Щоби сам Ленін і Троцький мали розум всіх мудрців світа, а большевизм щоб був найкращою і найліпшою ідеєю, одначе руками таких людей не переведуть великої ідеї в життя; тільки від свого народу дочекаються тої хвилі, коли сповняться слова самого Леніна до комісарів: „Ми за ідею, а комісарі за злочини й насильства разом повиснемо на шибениці".

Було ще в Київі богато, пребогато ще инших комів: ревкоми, ісполкоми, волостні, уєздні, губерніяльні, продкоми, опродкоми і т. д. і т. д.

Мимо всіх тих безчисленних „комів" ніхто не відчував ніякої державної влади як такої, тільки всі говорили, що непрошений прихід большевиків на Україну це тесаме, що напад найдикшої орди в давніх часах.

Всі ті „коми" на Україні „українські" на папері і перед світом, але в них не почуєш ані одного слова українського, не знайдеш ані одного напису українського й ані одного Українця; мова російська скрізь; володарі Жиди, Лотиші, Китайці і неграмотні „робочі" Москалі!

По большевицькому уставу найчисленніша родина не сміє замешкувати більше як дві кімнати і кухню. Камениці по містах „соціялізірують" відповідно до потреби. Се відбувається так: одного гарного дня дістає властитель камениці приказ від голов. „домкому" негайно з дому вибратися; меблів і знарядів домових не сміє забирати з собою; ніхто його не питає, чи він має де мешкати; в каменицю заквартировують бідних „рабочих" і „товаришів з товаришками". На головних вулицях Київа, як Хрещатику, Володимирівській, Львівській, Васильківській, можна таке побачити: велика 5—6 поверхова камениця; з кождого вікна крізь шиби виставе бляшана труба, а з неї куриться дим; в' кождій кімнаті мешкає один пролетар. — Відкиж взялося на Україні так богато бідних і бездомних, коли це такий богатий і урожайний край, а народ заможний — мимохіть спитає себе кождий! На се питання добре відповів один мужик на мітінгу большевицькім: одна агітаторка-комуністка в квітни 1920 р. на стації в Фастові говорила до окружаючих її слухачів і сказала між иншим, що на півночи в Росії спокійно, лад і порядок, і нема так богато трабіжників, як на Україні. Тоді один мужик, що стояв близько неї, спершись на палицю, підсміхуючися й сказав: „Якжеж вони у вас можуть бути, коли вони всі до нас поприходили з цілої Росії?" Так воно й є! Через голод і задля легкої наживи за большевицькою армією суне на Україну ціла хмара голодних і всякої зволочи. Цілі родини з подушками, дітьми і цілим крамом підводами аж з Московської губернії йдуть на Україну та осілюються по містах і місточках, де живуть ріжними способами.

Большевицька влада позавлада на Україні, по більшій части в незнищених ще дідицьких дворах, так зв. „детскі приюти", в яких поміщається тисячі голодних, з глибокої Росії спроваджених, дітей, межи якими ані одної української дитини не знайдеш!

По великих містах на Україні страшні злидні. Найгірше бідує інтелігенція й робітники. Фабрики та заводи понищені або стоять безчинно. Цілковитий брак достави сирівців. Одні цукроварні від часу до часу працюють і то завдяки селянам, бо вони доставляють бураки й самі охороняють їх перед знищенням і грабунками. Цукроварні головно по селах. В них лежали тоді сотки тисяч пудів цукру, котрий большевики мимо зусиль не в стані були вивезти на північ, бо не володіли селом і за браком транспорту. До міст не було ніякого зорганізованого ані свобідного довозу живности. Легальна торговля не існувала. Під владою „защитників рабочого класа", найгірше бідує чесний робітник, бо заробити не має де, а як не вміє грабити, то мусить гинути прямо з голоду або брати мішок на плечі та йти по селах, де міняє за хліб послідний свій одяг.

Большевицька влада забороняє вільну торговлю під карою смерти. Дрібне торгованя толерували тоді, мовляв, до часу переведення повної соціялізації, до заложення комунальних складів, але цього на Україні до цього часу большевики не вспіли перевести, бо тут для них слизький терен і ніколи не стає їм часу.

Перевезти живність чи який товар з села до міста або навпаки не вільно, бо це уважається спекуляцією. Ярмарки відбуваються по старому звичаю лише по волостях, або по малих провінціональних місточках. Це є причиною, що міста серед лісів не мають опалу — кождий мешканець збирає для себе патики на опал і носить на плечах десятками верст, що серед хліба і обильних продуктів плодовитої землі українські міщане і робітники голодують і помирають з голоду. Торгують лише Жиди, котрі вміють золотом, сріблом і царськими рублями закрити комісарам очи „справедливости" та знаходять більше прихильности і симпатій у своїх однородців-комісарів. Український купець знищений цілковито. Існували тоді ще одинокі дві — найбільші з бувших російських, тепер українських, кооперативи: „Дніпросоюз" і „Союзбанк". Однак товару в сих кооперативах було дуже мало. Майже все в них заграбили і „зареквізірували" большевики. Дніпросоюз це величезне міліонове підприємство, котре мало свої цукроварні, млини, кораблі на Чорному морю, пароходи на Дніпрі і залізниці.

(Дальше буде)

Причина для сепарації.

Суддя: Обвинувачений, скажіть, чому ви не жиєте разом з вашою жінкою?

Обвинувачений: Ну, та бо світлий суд усе замикає мене в арешті!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАШІ ІСТОРИЧНІ ЦІННОСТИ.

Час не стоїть, життя йде все вперед. Прожитий день вже не вернеться. Все, що переживають держави, народи, всі по-мали й великі, також відноситься все те до історії.

Кождий нарід має свою минувшину. Маємо й ми, Українці, також свою історію, велику й славну. В давні часи історії не реґіструвалося так докладно, як то робиться в теперішні часи. Тоді не було таких техніки й культури, як тепер. Чим дальше відходимо від нашого теперішнього життя, тим бідніща стає історія нашого народа, поки вона не гине в віках минуловічности, зливаючись з історією вселюдства. Колиб наші предки були не записували подій і не хоронили написаного, пісень, байок, леґенд, то ми не знали-б про наше минуле нічого. Приходилосяби будувати все на здогадах, а все, що будується лише на здогадах, ніколи не може братися за чисту правду.

Як виглядає в нас писання нашої історії сегодня? Майже таксамо, як много століть назад. Возьмім послідні дні нашої історії від визвольних змагань Гетьмана Богдана Хмельницького. Чи ми маємо музеї, архіви, по яких тепер наш нарід мігби студіювати всі ті детали нашої минувшини?

Ми їх не маємо. Ми блукаємо з завязаними очима. Завинили тут немало наші предки, що не залишили нам памяток. А-ле хіба ми не робимо того самого для будучого покоління? Те саме. Ми недалеко пішли від своїх предків. Що ми лишаємо в спадщині своїм дітям, внукам і правнукам? Ми, які були учасниками найславніщих часів в історії визвольних змагань нашого нашого народа? Ми, які власними руками добували побіди, добували державу і на власних плечах виносили поразку? Що ми лишаємо для будучого покоління на науку? Де ті всі цінні здобутки, за які ми заплатили такою дорогою ціною? Де ті всі матеріяли, які свідчилиб про наші визвольні змагання? Де те все, що булоби придорожними вказівками будучому поколінню на дорозі до здобуття незалежности й держави?

У нас є ще живі свідки тих славних часів. Чи мається забути те все, що вони памятають? Є в нас архіви наших армій, ріжних місій, посольств, менших і більших народних організацій. І мають всі ті цінні матеріяли валятися по пивницях, горищах, нищитися часом і мишами?

Лише десять літ пройшло з того часу, як велась відкрита боротьба за визволення краю. Ведеться вона і тепер, лише приняла иншу форму і тактику. Чи маємо ми знищити все те, що свідчить, що ми зробили і якими шляхами йшли до визволення краю? Маємо ми знищити всі ті документи, які для будучого покоління моглиби показати, куди йти, щоб оминути таку поразку, яку ми мали?

Коли ми не будемо хоронити всіх матеріялів, які свідчать про наш визвольний рух, про нашу культуру, про працю на кождій ділянці нашого політичного й економічного життя, то пройде ще 20—30 літ і все буде знищене і сліду не лишиться за тими всіма цінностями.

Ще є час над тим застановитися і запобігти лихови. Коли лише запитати: де є архіви армії У. У. Р., армії З. У. Р., та У. С. С.? Да архіви „Загально-Української Ради", „Боєвої (центральної) Управи Українських Січових Стрільців", „Союза Визволення України", „Української Центральної Ради", „Українського запомогового комітету", „Комітету полонених"? Де архіви українських місій у Вашингтоні, Парижу та інших посольських місій? Де инші архіви, архів Драгоманова чи покійного М. Василька? Колиби запитати, то можна ще їх віднайти.

Є й у нас в Америці також много цінних архівів та матеріялів, які також музей мусить мати, щоби по тих матеріялах можна було писати історію української імміграції. Українці в Америці також ведуть національну працю, культурну, а сліду за собою не лишають лише через те, що нищать все те, що може свідчити про їхню працю. Летючки, відозви, статті, книжки, протоколи засідань, прапори і прапорці, — все те матеріяли, які є пожаданими для музея, навіть коли вони тільки що видруковані. Пройде час і ті летючки будуть історичними, бо час їх зробить цінними.

Най всі Українці, котрим дорога наша історія, збирають усі матеріяли і най хоронять їх для Музея Визвольної Боротьби України.

К. Лисюк.

—o—

ДОКИ ЩЕ ЧЕКАТИ?

Відомости, які час від часу, надоспівають з Радянської України, навівають сумний жах. Один за другим падають в непосильній боротьбі велитні українського визвольного руху. Селяне, працівники, політичні діячі, навчителі, офіцири, професори, священики, академіки довгою низкою прямують до вязниць радянського Ч. К., де приймають тяжкі муки, а здебільшого й передчасну смерть.

Не краще у Галичині. Неначе, постискавши руки в Ризі, ляцькі й радянські узурпатори мовчки дали друг другу згоду на суспільні звірства в справі гноблення українсько-національного духу.

Арешти останніх часів на Україні повинні щільно присунути перед українську політичну еміґрацію питанне, доки-ж сидіти з згорненими руками й поволі провадити другостепенні справи?

Пишучи сі рядки, я певен в тому, що провідникам українського руху на Радянській Україні безумовно відомий стратеґічний закон, який вимагає від старшини війська зберігати й не витрачувати даремно людей підчас переґрупування й гуртування до рішучого наступу, а також ховати від ворога центри своїх угрупувань. Призвища поодиноких персон, заарештованих на Радянській Україні, кажуть самі за себе, що справою керують люде, яким не можна відмовити розуму й політичної мудрости. Таким чином думка про необережність сама собою відсувається. Рух на Радянській Україні не є лише ідейним прагненням і його наслідки не є наслідки необачного швидкування устигнути здійснення мрій, які виховувались нашими дідами й батьками. Сей рух є явище примусове. Поруч з почуванням тяжкого гніту перебування під безмежною владою III Інтернаціоналу, в становищі нещасного трусика, повсяк час належати до чергового експерименту, — є ще одна небезпека, котра й примушує провідників українських національних мрій до негайних домагань, — се виховання молоді в Радянськім Союзі. Коли нам відомо, що вся увага радянського уряду звернена на те, аби вибити зпід ніг молоді національний ґрунт і позбавивши національного самовизнання, виховати безкольорову масу, здатну до послуг тим, хто керує справами III Інтернаціоналу, — то тим нашим однодумцям, котрі працюють на Вкраїні, відомо, якого успіху встигає се виховання. Їм запевно відомо, що гаяти час, — смерти подібно. От що примушує їх, не вважаючи на очевидну небезпеку, покинути думку про чекання зручного часу й вести боротьбу, яка, коли не дасть бажаних наслідків, то буде зворушувати громадянство до єднання й наводити молодь до національних думок.

Що твориться тепер на Україні, нам відомо, частиною з газетних джерел, частиною з безпосередніх зносин. Що борці за національну справу, не вважаючи на повсякчасну поґрозу заплатити за свою працю власним життям і життям своїх співробітників, працюють, не покладаючи рук, що наслідком тої праці є те народнє обурення проти комуністів, яке встигло вже найвищого рівня. Що Україна тепер являє собою пороховий склад, де вистане малої іскри, аби утворити той вибух, на який чекають деякі політичні еміґранти. Що на Україні перебуває дві третини всеї червоної армії. Се все нам відомо. Але що тепер роблять на користь рідної справи українські організації на еміґрації? Якими скарбами орудують сі організації на випадок того вибуху, якого вони чекають від Радянської України? Як вони використовують своє зручне становище, — недосягнення караючої руки Г. П. У.?

На великий жаль, українська еміґрація, беручи зразок з Москалів, пішла в розброд. Маючи загальну мету — відродження української нації й утворення української держави українські політичні еміґранти розбились на ріжні течії й мандрують ріжними шляхами, котрі примушують їх шукати чужих впливів на українську справу. Без загальної орієнтації ризикують зійти з певного напрямку. Але коли повести підрахунок всій праці українських еміґрантських організацій, то вона, як виключити взаємні сварки, далі культурно-освітнього напрямку й не йде. І се в той час, коли ми добре знаємо, що рано чи пізно, а я сказав би, що вже незабаром й Україна примушена буде повести активну і, запевно, узброєні боротьбу за виконанне мрії про свою незалежність. А чи дбаємо ми про се?

Загальний погляд всеї еміґрації з бувшої Росії взагалі, та й української зокрема, що лише внутрішній вибух може мати бажані наслідки в боротьбі з комунізмом. Але коли ми звернемо увагу на те, що всі турботи радянської влади направлені на те, аби тримати справу шпіонажу та Г. П. У. на найвищім щаблі, що найкраще жиють слуги сих „благородніх" інституцій, що останній шматок хліба віднимається у дітей працюючого селянства, аби заткнути ненаситну пильку усій „опорі радянської влади", то годі казати, що на вибух внутрішній треба покладати надії, бо це майже злочинно. Арешти останніх часів свідчать досить добре, як справно працює апарат комуністичної самоохорони, щож торкається численности так званого „ЧОНА" — то він здатний „заспокоїти" всякий вибух. Таким чином чекати з згорненими руками внутрішнього вибуху, — чекати випадку бути свідком моря крови й найчорнішого терору, якого не зазнав світ на протязі всеї своєї історії.

Американські Українці, являючи собою найкомпактнішу й найміцнішу організацію, ставши на шлях здобування грошей, шляхом взаїмодопомоги устигають добробуту своїх членів, а поруч з сим допомагають рідному краєві. Ся допомога дає деяку користь братам в поневолених рідних землях а ще більше окупантам. Гроші велича річ, але самих грошей дуже мало. Жиди прямують сим шляхом тисячі років, здобули в сім напрямку світової могутности, але жидівської держави покищо ніхто не знає і коли Англія не візьме на себе цілком всіх турбот по будівлі жидівської господи, то вона поволі перетвориться в арабську. Культурно-просвітна праця українських еміґрантів, як в Америці так і в Европі, заслугує найбільшої похвали. Те, що зробили Українці на еміґрації, не зроблено ніколи ніяким народом в подібнім становищі й коли на культурні успіхи українського народу звертають увагу инші народи, то час настав поставити останню крапку над „і".

Часописи приносять відомости про всесвітній український культурно-просвітний зїзд, про участь Українців на жіночому конґресі, про участь Українців на зїзді поневолених народів, та про инші зїзди й конґреси, в яких Українці приймали участь. Але українські еміґрантські організації чекають на заклик до найбільш „необхідного зїзду — **до всесвітнього зїзду представників української еміґрації**, на котрому повинні прийти до порозуміння представники всіх течій, де треба покласти початок координації праці, направити всю енерґію по єдиному загальному шляху, вибрати єдиний керуючий орґан, котрому підлягалиб всі істнуючі в цілім світі орґанізації. На сей зїзд представники привезуть багато цінних скарбів, про які кричати на весь світ не можна. Кожна організація, працюючи поодиноко, не дивлячись на те, що являє собою єдину жмінку з необєднаної маси, на свою відповідальність, вільно чи невільно, входить у звязки з тим народом, у котрого знайшла захист, або з иншим, який проявив прихильний інтерес до українського національного руху, через посередництво цеї найближчої орґанізації. На сім зїзді може виявляться непередбачені можливости, які наближать час визволення рідного краю, розідраного ляцькими й червоними окупантами. Проспали десять років. Досить відпочили. А чи не пора гукнути словами Миколи Вороного, — „Годі спати, день на дворі!" Кращі сини України запроторені комуністами до вязниць. Час застає йти на допомогу, але шляхів нема. Їх повинно-ся призначити заздалегідь, щоб не хапатись в останній час. Час зорґанізовано шукати засобів до останньої боротьби. Наступив час необхідности всесвітнього зїзду й початок сьому належить покласти американським Українцям.

Тянь-Цінь, Хіни, 29. XII. 1929.

Дробязко.

ДВА УЧИТЕЛІ.

Жили колись у старовину двох побожних старих людей. І обидва вірили в правдивого Бога і навчали людей. (Бо в тім краю були погане — такі, що покланялися ідолам). І хоч навчали вони людей, а поміж собою вони не могли ніяк погодитися.

Один з них був недобрий і він говорив:

— Як хто чим прогрішиться, то треба його зараз покарати. І чим більша буде кара, тим краще: за те він спасення доступить.

І він накладав на людей великі покути і суворо додержував увесь закон.

Другий-же був милосердний і казав:

— Покарати можна, та що з того буде? Не за всяку провину треба карати. Треба бути до людей милосердним.

Одного разу прийшов до суворого один поганин і каже:

— Я хочу навчитися справедливої віри. Навче мене! Тільки ось як: щоб ти навчив мене усіх законів, поки я обернуся на одній нозі.

Суворий розсердився і прогнав його.

Тоді поганин пішов до милосердного і каже йому:

— Хочу навчитись справедливої віри. Навчи мене! Тільки ось як: щоб ти навчив мене усіх законів, поки я обернусь на одній нозі.

Милосердний подумав і сказав:

— Добре, сину! Роби людям те, чого собі бажаєш!

Поганин здивувався і питає:

— Оце все?

— Все, — каже милосердний. — У цих кількох словах увесь закон, а все инше, — воно тільки виясняє цей закон.

Поганин задумався і думав довго, а тоді сказав:

— Твоя правда.

І він почав вірити у правдиву віру і робити так, як милосердний казав.

ЗАСУД ЗА ВИСТУП НА КОНЦЕРТІ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ОДЯЗІ.

—o—

В окружному суді в Тернополі відбулася 17. січня ц. р. характеристична розправа, котра кидає ярке світло на теперішнє поступовання державної поліції, що потягає нині до відповідальности навіть за такі річи, як виступ на концерті в національному одязі. Справа така: читальня „Просвіти" в Токах над самим Збручем збаражського повіту влаштувала дня 27. жовтня 1929 концерт власного хору в домівці Народнього Дому в Токах. На цьому концерті, що відбувся за повідомленням староства і за його дозволом, деякі члени хору, хлопці, виступили у вишиваних сорочках і в синіх або червоних шараварах, підперезані червоною крайкою, як зрештою нераз виступали на ріжних представленнях. Місцевий постерунок поліції доглянув у цьому виступі державну небезпеку і постерунковий Боґонович зробив донос до староства за переступство з § 11 розпорядку австрійського міністерства внутрішних справ з 26 лютого 1917 В. з. д. ч. 79 про ношення одностроїв і відзнак. Донесення зроблено проти отсих хлопців з Токів, що тоді співали: 1) Йосифа Харчука, 2) Богдана Жука, 3) Володимира Жука, 4) Юстина Ґасая, 5) Пилипа Корніцького, 6) Василя Флінти, 7) Миколи Поліщука й 8) Олександра Яворського. Урядовець збаражського староства Ґолембйовський на роках в Новому Селі 11. грудня м. р., переслухавши як свідків голову читальні Ярослава Гуньку і студента університету Евгена Костецького та обвинувачених, засудив шістьох з них на основі § 11. згаданого вище розпорядку на гривну в квоті 3 золотих, згл. на один день арешту за те, що виступаючи на концерті в Токах 27. жовтня 1929 р. в строях, подібних до козацьких, не мали дозволу на ношення такого строю; увільнено тільки Володимира Жука і Пилипа Корніцького, бо вони тоді не мали на собі синіх чи червоних шараварів. Проти цього засуджені зголосили відклик на судову дорогу, внаслідок чого відбулася згадана вище судова розправа в окружному суді в Тернополі, на якій засуджених заступав посол д-р Степан Баран. Самі обвинувачені на розправі особисто не явилися, бо після останніх інформацій мали кару арешту відсидіти, тому суд для розслідження цеї обставини відрочив розправу.

Повища історія сама по собі дрібна, але характеристична для поступування політичної влади в тернопільському воєвідстві під кермою теперішнього воєводи Мошинського, родом з Наддніпрянської України, недавнього старости на Волині, з фаху аґронома. Поліція і політична адміністрація стараються у нас щораз наглядніще не допустити до ношення українського національного строю в публичних виступах і то навіть дітьми. Пр. на св. Миколая м. р. в Тернополі в часі Миколаївського свята для дітей в салі Міщанського Брацтва виступили дівчатка з сирітського захисту в українських національних строях на діточому представленні і тоді присутня на салі поліція зажадала від голови філії Українського Т-ва опіки над молодю окремого дозволу зі староства на виступ дівчаток в національних строях, грозячи доносом; ледви удалося якось її успокоїти і представлення докінчити.

Такі кари, як в Токах, не є нині в тернопільському воєвідстві рідкістю, а всі вони очевидно безправні, бо згаданий розпорядок, виданий в часі війни для цілей улекшення військової контролі, виключає виразно в § 3 ношення національного строю й одностроїв здавна в даній околиці принятих, як взагалі всіх одностроїв, що кроєм і барвою відріжняються вже на перший погляд від військових одностроїв. А чейже вишивана сорочка з биндою і широкі сині або червоні шаравари ніяк не є подібні до військових одностроїв і здавна їх у нас носять на публичних виступах.

Справді переживаємо небувалі часи, коли за українську вишивану сорочку або широкі шаравари треба йти до арешту! — („Діло").

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70 УНС, в Джерзи Сіти, Н. Дж., повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться у вівторок, 25-го лютого в годині 7-мій вечером, в гали Укр. Нар. Дому, 72 Morris St. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Не явившийся член буде караний за свою неприсутність, як також буде обовязаний до виповнення ухвал, які будуть ухвалені на тім мітінґу. Старайтесь конечно прибути і привести нових членів. — Петро Дубовецький, предс.; Іван Ґелета, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГУС, Н. Й.

Організують горожанські клюби.

Другі збори в справі переведення організації Українців стейту Ню Йорк в американські горожанські клюби відбулись дня 8-го лютого в Клюбі Українсько-Американських Горожан під ч. 100 Саратога Ст., Когус, Н. Й.

Збори отворив предсідатель комітету О. Заяць, начеркнувши програму нарад.

Д. Зальопаний як секретар здав звіт з дотеперішнього руху і перечитав кілька листів, з яких виходить, що наше громадянство дуже зацікавлене організацією американсько-українських горожан.

І. Базар, як організатор, підніс справу відозви стейтового зїзду. Про зїзд скоро не можна думати, бо треба перше добре до нього приготовитися. Тому треба в першу чергу скликати окружний зїзд-віче, і запросити бесідників українських і американських, а також дати відозву до Українців в цілім стейті, щоб організувати в горожанські клюби.

Гром. В. Футулуйчук повідомляє, що в Амстердам, Н. Й., заснувався Клюб Укр.-Амер. Горожан, який в короткім часі приступить до нашої організації.

Гром. І. Урбан, заст. предсідателя, підносить справу української школи танців і піддає гадку, щоби засягнути інформацій у п. В. Авраменка, щоби ми могли зорганізувати таку школу в нашім окрузі.

Гром. А. Ґеля вказує, що наша справа іде вперед, але не обійдеться і без ворогів. Тому не треба на них звертати уваги, а тільки продовжати роботу.

Ухвалено: 1) дати відозву до Українців стейту Ню Йорк, 2) скликати величаве віче на цілу околицю, 3) засягнути інформацій в справі школи танків, 4) слідуючі збори відбути дня 22-го лютого в місті Трой, Н. Й., в льокалю Клюбу.

По вичерпанню справ предсідатель подякував усім присутним за участь в нарадах і заохотив до дальшої праці, яка має принести користь і славу нашому народови в старім краю і тут.

На тім збори закрито.

Д. Зальопаний, секр.

— То ти не дістав місця в тій фабриці?

— На жаль, ні! Фабрика хотіла дістати про мене інформації від мого останнього боса, а він не жиє вже від 14 літ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Шахрайство й дурисвітство большевицьке.

Підходить на вулиці до мене незнайомий мені мужчина й дає мені в руки шматок паперу, т. з. летючку. Беру й читаю: заклик, друкований в польській мові, до протесту проти капіталістичного терору в Америці й проти переслідування робітництва. Цей заклик підписаний якимсь комітетом комуністів польських.

На щож я це подаю до часопису? Чи може, я хоч і сам робітник, не хочу, щоби робітники краще жили? Чи не бачу гнету робітників і визиску їх капіталістами в нинішню пору тут в Америці?

Так. Я бачу й сам це переживаю, бо й мене таксамо запрягли в це ярмо, бо голод і нужда мене змушує йти й найматися капіталістам. Треба протесту, треба волі свободи робітникови, треба побільшити йому платню, бож робітник людина, має мати всі права людські без ріжниці, якої він нації або партії.

Треба протесту! Але хто має протестувати?

Поляки протестують в Америці, ніби робітники тут не мають свободи. А деж вона є? Є вона в Польщі, запитайте себе, дурисвіти. Ляцькі тюрми набиті ріжними „народовольтями". За що? Чи не за те, що вони боряться за свободу народів, робітників, селян, інтелігенції нашої української? А ви, большевицькі дурисвіти, всі „накупу" українські й ляцькі, протестуєте проти кого тут в Америці?

Адже нема на світі гірших тюрем і знущань як у Польщі та Росії. Нема ніде таких страшних знущань над усіми тими, хто є иншого переконання, як в Польщі і в Росії.

Цеж факт, що дві сестрички, вкупі живучі, гандлюють українським добром та знущаються над українським народом. Українськими людьми заповнили всі ледяні острови або ляцькі тюрми. Тут в Америці польські та большевицькі агенти позалізали по гарних домах та по винках, набрали неробів до своїх пропагандистичних гуртків і добробут у Польщі та рай оголошують в Росії, а самі не знають Росії. Та брехня й дурисвітство також мають свій кінець. Колись у Дітройті була большевицька кріпость, від Ню Йорку друга, де ріжні большевицькі нероби вели свою пропаганду за видурені гроші від робітників. Ну, й щож нині? — Нині розбрідаються комуністичні посіпаки, большевицька парохія доживає свого кінця. Недавно на зборах таки наших Українців, котрі заблукали до большевиків, прийшло до кулаків, а один з єфрейторів большевицьких аж в дровах заховався, бо так набрав від своїх „таварищів". Хто знає, що булоби, колиб не дрова в пивниці. Розлітається дурисвітство, а справдішний наш український, щирий національний фронт чимраз більше й більше здобуває собі прихильників. Все гине, або клонить свої голови перед щирим українським синьо - жовтим прапором. Ми знищимо рештки кацапства, ми знищимо московське і ляцьке большевицьке дурисвітство.

Дивіться, як скріплюється й росте наш У. Н. Союз. Цеж організація щиро національна, яка просто й сміло йде вперед. А кілько разів ріжні людці пробували підставляти їй ноги, та не вдалося перешкодити її розвиткові. У. Н. Союз росте й процвітає як рожа.

Ми, Українці, робітники-націоналісти, йдім і далі разом. Нехай у наших рядах скріплюється дисципліна робітництва та простає національна свідомість. Замість большевицьких чи ляцьких тюрем, будуймо школи, будуймо народні доми, жертвуймо всі. Ви, люди, товаришу й товаришко, дайте нині жертву на це, до чого кличе нас національний обовязок. Даймо, будьмо дисципліновані, виконуймо обовязки наші національні. Не пустими фразами й криками по галях, а реальною працею візмім участь у великому змаганню нашого народу до створення власної суверенної держави.

Павло Ленчук,
член 146 від. У. Н. Союза.

—o—

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА.

Іде до кращого.

Можна сказати, що наша громада мучена. Бо ті, що мали спромогу і повинні були дати нам просвіту, ще копали нам гріб. Бо тільки подумаймо, скільки то нашого народу пропадає тут між Словаками, Ляхами і москвофілами. Який був би сильний У. Н. Союз у нашій місцевости, коли б наші отці духовні не були закладали москвофільських „обществ". І тому ми булиб підховали молодь, колиб так з школи і церкви виходило слово, яке прихилилоб ту молодь до нашого народа, до наших терпінь і до нашої геройської боротьби за нашу державність.

Нічого в нас це було. Ми одержували таких духовних провідників, які ще спинювали зріст національної свідомости, а не то, щоб її пособляли. Тому й не диво, що кінець кінців терпець урвався і громада пішла ратувати своє національне істнування, а з тим захотіла стати господарем своєї керванщі, у своїй церкві, щоби в той спосіб дорогою церкви ратувати громаду від упадку.

Кождий бачить, що тепер инакший дух в нашій громаді. Пригадаймо собі тільки церковне свято зриводу Першого Листопада. Наш парох о. М. Левицький заповів, що дуже жаль, що наша громада не може на разі здобутися на народне свято, та що наразі треба обходити 11 роковини відродження нашої державности тільки в церкві. Та парох доложив усіх старань, щоби перед вірними змалювати образ тої страшної боротьби, яку довелося нашому народови звести з ворогами в обороні своєї державности.

Таке свято залишається у памяти всіх тих, що були його учасниками. Воно загріває нас до нових жертв і до нового завзяття та нової боротьби з ворогами.

Підчас панахиди переведено збірку на інвалідів. Жертвували:

Фред Драпь $5, а по $1: В. Шляхтянчин, М. Процько, о. Микола Левицький, Є. Онуфер, О. Костюк, Е. Цимбаліста, Е. Ткачишин, М. Данівський, І. Гашіц, К. Качмарик, В. Степанчак, М. Поливка; по 50 ц.: І. Палатнюк, В. Мадай, Марія Осадчук, Л. Данівська, Йосиф Панько. Разом з дрібними жертвами зібрано $24, які відослано до Обєднання.

Гейзлетонець.

ПОДЯКА.

Я, Марія Чайківська, членкиця Бр. Сош. Св. Духа, від. 295 У. Н. Союза в Акрон, О., складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачення мені посмертної запомоги з головної каси в сумі $400.00 по моїм покійнім мужеві Олександрі Чайківськім, котрий помер дня 18. січня 1930. І більше не маю права до посмертної запомоги. Також складаю подяку урядови нашого відділу і всім браттям, що так численно явилися на похороні покійного.

Хто називає себе Українцем, повинен належати до одинокої найкращої запомогової української Організації, збудованої на здорових національних основах — до Українського Народного Союза, котрий виплачує посмертне без ніяких клопотів.

Вступайте до У. Н. Союза і свої діти до нього записуйте!

Марія Чайківська.

Джеймс Ротшільд грав у карти з князем Тейлераном. Підчас обрахунку Ротшільдові впав із руки люідор і покотився під крісло. Ротшільд нахилився та став шукати. Тейлеран, коли побачив це, виняв 500-франківку, запалив її до свічки та сказав:

— Позвольте, що посвічу вам.

АНЕКДОТИ.

За короля Людвика XV. утворилося у Франції товариство, якого члени мусіли бодай раз у житті зробити якусь велику дурницю. Товариство називалося „Полком варятів". На чолі полку стояв полковник королівської гвардії. Раз король Людвик XV. зажадав, щоби йому педставили цей полк, а на це дотепний полковник відповів:

— Найясніший пане! Боюся, що співтоваришi оружжа того мого полку варятів приймуть тебе з отвертими раменами, як старого друга.

—o—

ГУМОРЕСКА ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРОМИСЛ.

До большевицької кооперативи прийшов гість і спитався, чи мають піковані (перешивані) накривала.

— В цю мить! — радо сказав продавець і прискочив до управителя кооперативи, що сидів при бюрку. Управитель ліниво взяв у руку слухавку телефону:

— Чи управа? Гелов, чи є там управа? До нас прийшло замовлення продати велику партію накривал по ціні одної штуки. Повідомiть мене про вашу згоду.

— Товаришу Іванов — відізвався голос із управи до управителя складу — злажте допис для московського Союза споживних товариств про зростаючий попит на піковані накривала й зясуйте справу під оглядом пятилітки (пятилітнього большевицького господарського пляну). Зверніть увагу на експортові можливости та революційний пролім пікованих накривал між широкі верстви..."

Управитель складу взявся за вказану працю, а на 50-ій сторінці дійшов до наших грішних днів, розглянув причини неможливости продавати піковані накривала в тропікальнім підсонні, вичислив рожеві сподівання довозу у Гренляндію та до Самоєдів, торкнувся також...

У московськім союзі споживних товариств довго хитали головами, бо нічого не розуміли. Хтось піддав думку, що треба порадитися начального бавовняного комітету, а також порушити цю справу в державній пляновій комісії. За пів року, в найгорячіше літо управитель ліниво сказав продавцеві:

— Справа вирішена, можете продати накривало.

Продавець мерщій прискочив до прилавка. Та там нікого не було: замовляючий пішов до приватного продавця.

—o—

ДВІ СЕСТРИ.

У половині XIX століття князь Кабулю, Абд ель Кадер, вів завзяту війну проти Франції. Війна закінчилася миром і приязню володаря Кабулю з Францією. У 1860 р. Абд ель Кадер був уже союзником християн проти музулман. Шеф тодішньої французької преси Еміль Жірарден (завзятий прихильник Наполеона III) видав бенкет, на якім була вся еліта Парижа. Жірарден був не лише видавцем богато часописів, але й популярним тоді драматургом. Його драма п. з. „Дві сестри" втішалася великою популярністю в театрі та в книжковім виданні. Цього не знав Абд ель Кадер. Думав, що Жірарден лише політик, видавець і прихильник цісаря.

Коли після приняття гості прощалися, Жірарден хотів дати своєму екзотичному гостеві доказ прихильности, тому сказав:

— Було би для мене справжньою почестю, колиб князь приняв на спомин нинішнього дня мої „Дві сестри"!

Абд ель Кадер здивувався, коли товмач переклав йому ці слова на арабську мову. Та з ввічливістю, прикметною культурним людям Сходу, схилив голову, зложив руки на грудях навхрест, поклонився та сказав:

— Булоб для мене невисказаним щастям гостити у себе обі ці пані, хоч признаюся щиро, що мій гарем переповнений та ліста жінок уже замкнена. Прошу із своїм цінним подарком здержатися ще якийсь час, аж я вистараюся відповідне мешкання для ваших поважаних сестер!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МЕКАДУ, ПА.

Братство Пр. Богородиці, відділ Народної Помочі, переслало до Обєднання $15 з призначенням на інвалідів.

ТЕМС, ВА.

Коляда на Рідну Школу.

По давному звичаю зложили коляду: Іван Маґун $10 на Рідну Школу і бойову акцію, а Микита Маґун $5 на У. В. і $2 на Рідну Школу.

Разом вислано до Обєднання $17.

СІНҐАК, Н. ДЖ.

Коляда на інвалідів і політичних вязнів.

Заколядовано $40 і переслано їх до Обєднання з призначенням: $30 для інвалідів і $10 для політичних вязнів.

КЛІВЛЕНД, О.

Малі діти Рідній Школі.

Діти зі школи ім. Тараса Шевченка на Юніон Гайтс переслали до Обєднання з нагоди коляди $5 на Рідну Школу в старім краю.

ВЕСТ НЮТОН, ПА.

Коляда на інвалідів і Рідну Школу.

Як по инших місцевостях, так і у нас ходили з колядою. Заколядовано $43.30 і вислано до краю через Обєднанне по половині на інвалідів і Рідну Школу.

Правда, що можна було зібрати далеко більше, якби нарід був свідомий. А то були такі, що нічого не дали, ще й инших відмовляли давати. Були такі, що гасили світла в хаті як тільки зачули, що йдуть колядники. Але більша частина чесних громадян таки від жертви не відмовилася.

Жертвували по $2: І. Жидик, Т. Полівка, В. Світний, Ю. Хула, Ю. Проць, Д. Ковальчак, Й. Сорока, І. Ковальчак, Г. Сорока, В. Котчак; по $1: Ю. Кісилиця, Г. Ковальчак, В. Касій, Л. Булій, Г. Білак, Н. Полюга, І. Жидик, Д. Јеча, Д. Голубич, В. Шимчук, М. Демко, Д. Мельнічко, С. Горняк, С. Лупига, М. Блах, Ю. Кренкович, І. Дубінчак, І. Стуляк, Ю. Стуляк, І. Чобан, Ю. Пашкай, І. Ванпятко; С. Маркович 80 центів; по 50 центів: Д. Олач, В. Світич, С. Кушкевич.

Разом зібрано $43.30.

За комітет: Антін Полівка, Іван Жидик, Йосиф Сорока.

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда Січи.

Демократична Січ ім. Дмитра Вітовського зарядила коляду на старокраєві потреби і зібрала $100, які вислано до Обєднання з таким призначенням: $50 на бойову акцію, а по $25 на Рідну Школу й інвалідів.

Колядували: сотник В. Форемний, Й. Хміль, Т. Бандура, Д. Бандура, Д. Даруш, Й. Труш, І. Попович, Г. Шваґуляк, М. Петрівський, В. Тимчина, Т. Бобечко, В. Сеник, Л. Котович, М. Давута.

Д. Шмагала, фін. секр.